

ПРОГРАМА**за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19**

Програмата е една от поредицата мерки на българското правителство за преодоляване на сериозни затруднения в икономиката. Мярката се привежда в съответствие с изискванията на категория държавна помощ - „Помощ под формата на гаранции по заеми“, описана в **раздел 3.2** от Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 (**Временната рамка**), и изискванията за помощ под формата на гаранции и заеми, отпускани чрез кредитни и други финансови институции, описани в **раздел 3.4 от Временната рамка**.

№	Параметри на Програмата	Описание
1	Инструмент	Портфейлни гаранции от Българска банка за развитие (ББР) по заеми за предприятия, предоставяни от търговски банки (финансови посредници) с цел осигуряване на ликвидност за предприятията за преодоляване на негативните икономически последици от разпространението на COVID-19.
2	Сектори	Мярката е отворена за всички сектори. Прилага се за цялата територия на България. Очаква се, че от мярката ще се възползват основно секторите, които са най-силно засегнати от кризата, т.е. търговия, услуги, включително транспорт, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, логистика, износ и други.
3	Максимален гаранционен процент	До 80% от формираните от банките портфейли с допустими кредити
4	Максимален размер на кредит към едно лице и свързани лица включен в портфейла по Програмата	Максималният размер на заема или заемите към отделния бенефициер ще бъде определен в съответствие с член 25, буква г) от Временната рамка, а именно: За заеми с падеж след 30 юни 2021 г. сумата на заема/заемите на отделния бенефициер не надвишава/т: -два пъти годишната стойност на разходите за заплати на бенефициера (в това число, социалните осигуровки и разходите за персонал, работещ на място в предприятието, но заведен официално на заплата към подизпълнители) за 2019 г. или за последната налична година. За предприятия, създадени на или след 1 януари 2019 г., максималният размер на заема не трябва да надхвърля очакваната годишна стойност на заплатите за първите две години на дейност; или

		<p>-25 % от общия оборот на бенефициера през 2019 г.; или</p> <p>-с подходяща обосновка и въз основа на самостоятелно сертифициране от страна на бенефициера за собствените му нужди от ликвидност ¹ , размерът на заема може да бъде увеличен за покриване на нуждите от ликвидност от момента на предоставяне за следващите 18 месеца за МСП и от момента на предоставяне за следващите 12 месеца за големи предприятия</p> <p>За заеми със срок до 30 юни 2021 г. размерът на главницата може да бъде по-висок от този по точка 25, буква г), при условие че се предостави подходяща обосновка и продължава да е гарантирана пропорционалността на помощта.</p> <p>При всички случаи максималният размер на предоставено финансиране на кредитополучател и свързаните с него лица не трябва да надвишава 1 000 000 лева за МСП и 2 000 000 лева за големи предприятия, представляващи търговски дружества по смисъла на Търговския закон.</p>
5	Механизъм на формиране на портфейлите	Включването е на портфейлна база - не се изисква одобрение от ББР за включването им в гарантирания портфейл.
6	Очакван максимален портфейл кредити	1 250 000 000 лева
7	Очакван максимален портфейл гаранции	1 000 000 000 лева
8	Максимален бюджет на Програмата и Максимален размер на очакваните загуби по мярката	До 500 000 000 лева 100 % от бюджета
9	Гаранционно покритие	-До 80% от главниците по кредитите -Pari passu споделяне на риска -Минимално участие на търговските банки в риска по всеки гарантиран кредит от 20% -С намаляването на дълга по кредита, се намалява и съответната гарантирана част от него.
10	Лимит на гаранционните плащания	До 50% от Гарантирания портфейл, револвиращ

¹ Планът за ликвидност може да включва както оборотния капитал, така и инвестиционните разходи.

11	Гарантираща институция	Българска банка за развитие (ББР)
12	Администриране	Гаранционният продукт се администрира от Групата на ББР АД
13	Включване на кредити в гарантирания портфейл Кандидатстване от страна на предприятията	Срокът за включване на кредити се променя съответно на измененията в т. 25 буква в) от Временната рамка - до 30.06.2021г., или на друг по-късен срок, при последващо изменение на Временната рамка. Срокът за кандидатстване за кредити по Програмата се променя съответно с удължения срок в т.25 буква в) от Временната рамка, като винаги е пет работни дни преди него. Срокът за кандидатстване е до 23.06.2021 г. или друг съответно удължен по-късен срок, при последващо изменение на Временната рамка.
14	Срок на гаранцията	До 6 (шест) години.
15	Минимален срок на гарантираните кредити	няма
16	Максимален срок на гарантираните кредити	няма
17	Гратисен период за плащания по главница и лихва	До 36 месеца: за Под-портфейла за нови кредити
18	Допустими кредитополучатели:	<p>Всички категории предприятия, осъществяващи стопанска дейност и регистрирани в България, които търпят неблагоприятни икономическите последици от разпространението на епидемията от COVID 19, включително и големите предприятия, представляващи търговски дружества, по смисъла на Търговския закон, които са извън предметния обхват на Закона за малките и средни предприятия.</p> <p>Критерии за допустимост (наличието на един от тях е достатъчен):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Спад на оборота след първото тримесечие на 2020 г. спрямо същия период в 2019 г. (въз основа на финансовите отчети на дружеството) -Наличие на вземания от клиенти, които не са получени/суми, неразплатени към доставчици, след 01.03.2020 г. (въз основа на финансовите отчети на дружеството) -Прекратени доставки от внос, необходими за дейността на предприятието — след 01.01.2020 г., отменени договори за износ (въз основа на сертификати и документи, представени от дружеството) -Случаи на болест и самоизолация на служителите, общо намаление на броя на заетите лица, затворени

		<p>производствени съоръжения, помещения и офиси (въз основа на сертификати и документи, представени от дружеството);</p> <p>-Наличието на други обстоятелства, с които се установяват изпитваните от предприятията затруднения поради COVID-19, съгласно приета от търговските банки методология, която се предоставя на ББР АД.</p> <p>Помощта може да бъде предоставяна по мярката само на предприятия, които не са били в затруднение по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване (ОРГО), Регламента за групово освобождаване в² селското стопанство (ОРГО),³ или Регламент за групово освобождаване в областта на рибарството („Регламент за групово освобождаване⁴ за риболова“) на 31 декември 2019 г.</p> <p>По изключение от горното изречение помощта може да бъде предоставена на микро- или малки предприятия, които към 31 декември 2019 г. вече са били в затруднено положение, при условие че те не са обект на процедура по несъстоятелност, съгласно националното право и не са получили помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране (има се предвид държавна помощ за оздравяване или реструктуриране);</p> <p>При всички обстоятелства, помощта може да бъде предоставяна на предприятия, които са се сблъскали с трудности или са изпаднали в затруднение след 31.12.2019г. поради избухването на епидемията от COVID-19, съгласно критериите за допустимост, описани по-горе в настоящата точка.</p>
19	Гаранционни такси	<p>Съгласно одобрението на ЕК и Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19</p>
20	Подпортфейли Портфейл и контра-гаранция	<p>А) Под-портфейл със съществуващи кредити, спрямо които търговските банки могат да прилагат промени в схемите за плащане и да предоговорят.</p> <p>В този под-портфейл могат да се включват кредити, отпуснати на допустими предприятия които изпитват затруднения по обслужването им след 31.12.2019 и това затруднение е последица от епидемията с COVID 19.</p> <p>В под-портфейла могат да се включват кредити на предприятия, които не са били необслужвани, а кредитополучателят не е изпадал в просрочие над 90 дни за период от 12 месеца назад (през 2019 г.).</p> <p>Кредитополучателите са представили на финансиращата търговската банка прогнозни разчети и прогнозен план за възстановяване на дейността си, за който не се изисква стриктно определена форма и реквизити.</p> <p>Мерките за промени в схемите на плащане включват до 3 месеца гратисен период за плащане на главница и/или лихва и за още до 3 месеца гратисен период за плащане на главница. Гратисният период за кредитите в този под-портфейл следва да изтича до 30.06.2021 г. включително.</p>

² Както е определено в член 2, параграф 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1.

³ Както е определено в член 2, параграф 14 от Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 193, 1.7.2014 г., стр. 1.

⁴ Както е определено в член 3, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията от 16 декември 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи за предприятия, занимаващи се с производство, преработка и предлагане на пазара на продукти от риболов и аквакултури, които са съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 369 от 24 декември 2014 г., стр. 37.

		<p>Б) Под-портфейл с нови кредити за инвестиционни и/или ликвидни нужди за оборотен капитал в това число за плащане на заплати, наеми, режийни разходи и др. разходи, пряко свързани със стопанската дейност на предприятията.</p> <p>Финансирането на инвестиционни нужди се извършва срещу предоставяне на одобрени от търговските банки разходооправдателни документи.</p> <p>Рефинансиране на кредити не е допустимо.</p> <p>Възможност за контра гаранция върху гарантираните от ББР АД портфейли по Програмата след сключване на споразумение между ББР АД и ЕИФ в рамките на Пан-европейския гаранционен фонд или на друга програма.</p>
21	Обезпечение	<p>Намалени изисквания за обезпечение с максимален размер на предоставяните от Кредитополучателите вещни обезпечения в размер до 50 % спрямо размера на финансирането;</p>
22	Плащане по гаранцията	<p>Искането за плащане по Гаранция следва да е предявено в дванадесетмесечен срок от датата на настъпване на изискуемостта на Кредита в неговата цялост.</p> <p>Предявяването на искането за плащането по гаранция се извършва при изпълнение на предвидените условия в гаранционните споразумения по Програмата и след иницирано от търговската банка производство по издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист за вземането по гарантирания кредит/ предявяване на осъдителен иск за вземането по гарантирания кредит/ иницирано производство по несъстоятелност, в което е предявено гарантираното вземане и/или пристъпване към изпълнение по реда на Закона за особените залози спрямо обезпечението по гарантирания кредит.</p> <p>Горните обстоятелства се удостоверяват пред ББР чрез представяне на съответните документи (което е конкретно приложимо):</p> <p>а) Копие на входирано в съответния съд Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК или</p> <p>б) Копие на входирано в съответния съд копие от Заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК или</p> <p>в) Копие на входирана в съответния съд искова молба по общия ред на ГПК срещу длъжника/ите (заверено от банката с „вярно с оригинала“), или</p> <p>г) Копие на входирана в съответния съд молба за откриване на производство по несъстоятелност (заверено от банката с „вярно с оригинала“), или копие от входирана в съответния съд молба за присъединяване към вече открито производство по несъстоятелност (заверено от банката с „вярно с оригинала“). От молбата следва да е видно, че банката е предявила вземането си от длъжника, произтичащо от гарантирания по настоящата Програма кредит;</p> <p>д) Копие от подадено заявление за вписване на пристъпване към изпълнение по Закона за особените залози спрямо заложеното обезпечение по гарантирания кредит.</p> <p>При постъпило в следствие, в хипотезите на б.„а“ и б „б“ възражение по чл. 414 от ГПК, търговската банка предоставя на ББР АД и копие от предявения в срок иск (заверени от банката с „вярно с оригинала“)</p>

		<p>По изключение, условията за предявяване на искане за плащане по гаранцията не се прилагат при смърт на едноличен търговец, търговец - физическо лице, чието предприятие не е поето от наследниците, както и на едноличния собственик на капитала на едноличното дружество с ограничена отговорност в случай че не е предвидено продължаване на дейността след смъртта му и няма наследници, които да поискат да продължат дейността и при установена от Банката липса на наследници по права линия/ съпруг, които са готови да поемат изплащането на Кредита, освен ако е налице обективна възможност Банката да се снабди с изпълнителен титул срещу солидарен длъжник/ поръчител по кредита. В този случай Банката се освобождава от задължението да се снабди с изпълнителен лист срещу починалото лице - едноличен търговец.</p> <p>При условията на предходния абзац, ББР АД извършва плащане на Гарантираната сума, след като Банката представи доказателства за смъртта на Кредитополучателя и за липсата на наследници по права линия/ съпруг, които са готови да продължат дейността на търговеца/ да поемат изплащането на Кредита, придружени от заверени копия на: договора за Кредит, ведно с всички анекси и приложения към него, извлечение от счетоводните книги на Банката, с което се установява задължението му по Кредита към момента на предявяване на Искането за плащане. Отказът на наследниците да изплащат кредита може да бъде установен с изявление от тях, като от предоставените документи следва да е видно, че по Кредита няма солидарен длъжник и/ или поръчител, срещу които Банката да се снабди с изпълнителен титул.</p>
23	Подкрепяни компании	<p>Всички категории предприятия, осъществяващи стопанска дейност и регистрирани в България, които търпят неблагоприятни икономическите последици от разпространението на епидемията от COVID 19, включително и големите предприятия, представляващи търговски дружества, по смисъла на Търговския закон, които са извън предметния обхват на Закона за малките и средни предприятия.</p>
24	Трансфер на ползите от гаранцията към крайните бенефициери	<p>Търговските банки се задължават да осигурят прехвърляне на финансовото предимство от гаранцията към предприятията, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предоставяне на кредити, с облекчени изисквания за обезпечение, изразяващи се в намаление с 50 % на изискваното обезпечение спрямо стандартните правила на търговската банка. При всички случаи размерът на вещното обезпечение следва да бъде в границите между 0 % и 50 %, и - предоставяне на кредити с намаление в приложимия лихвен процент, определен в съответствие с вътрешните правила на търговските банки, при минимален размер на намалението 0,8 % (80 б.т.) на годишна база. <p>Финансовият посредник следва да съхранява и да може да представи съответната документация, доказваща прехвърлянето на предимството на клиента, и е задължен да информира клиента за полученото предимство в съответното кредитно споразумение.</p>

25	Докладване	Търговските банки докладват ежемесечно/тримесечно, до 20-то число на месеца, следващ отчетния период ББР следва да извършва Мониторинг и докладване съгласно раздел 4 от Временната рамка (<i>напр.</i> до 31 декември 2020 г. на Комисията трябва да бъде предоставен списък с мерки, въведени въз основа на схеми, одобрени съгласно временната рамка; подробна документация относно предоставянето на помощ трябва да се поддържа в продължение на 10 години след предоставянето на помощта), за което финансовите посредници следва да осигурят необходимата информация.
26	Съхранение на документи	Документите по отпускането на кредити, покрити с гаранцията по тази Програма, следва да се съхраняват в срок до 10 години от датата на отпускане на последния кредит в съответния портфейл на търговската банка.
27	Публикуване на информация	ББР следва да публикува информация за предоставените гаранции съгласно ОРГО: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R0651-20170710 и да попълва Модула за прозрачност на държавните помощи на Европейската комисия (https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/)
28	Кумулиране на помощта	Съгласно одобрението на Европейската комисия и правилата на ВРЕМЕННАТА РАМКА „COVID-19“
29	Други	До участие в ползването на гаранцията се допускат всички търговски банки. ББР следва да сключи индивидуални споразумения с всяка от банките. Поне 60 % от формираните от всяка от търговските банки портфейли с кредити по Програмата трябва да са предоставени на МСП. В съответствие с Препоръка на ЕК от 14.07.2020 г. по тази Програма не може да се предоставя финансова подкрепа /гаранция/ на дружества, имащи връзки с държави, които са включени в списъка на ЕС с юрисдикциите, неоказващи съдействие за данъчни цели . Същото ограничение важи и за дружества/лица, които са били осъдени за тежки финансови престъпления, сред които, наред с другото, финансови измами, корупция, неплащане на данъчни и на социалноосигурителни задължения. https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/recommendation_state_aid_tax_havens.pdf Настоящите Рамкови условия на Програмата могат да бъде допълвани, включително ако акт на държавен или общностен орган (ЕК), или приложими регулации или споразумения за контра-гаранция налагат това.